

حکومت ساسانیان

سیاه، سپید و قیام سرخ جامه گان

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۳۱ فروردین ۱۳۹۵ ۲۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

پس از شکست شاهنشاهی ایران از اعراب، قیام‌های فراوانی علیه چیرگی و ستم‌گری تازیان پیاخاست، که از آن جمله می‌توان سه قیام مهم را نام برد. ۱. جنبش سیاه جامگان: این جنبش به رهبری ابومسلم خراسانی یکی از اولین مقاومت‌های مسلحانه و سازمان‌یافته در چهارچوب اسلام و در واقع علیه اسلام اموی در همان سده نخست و دوم هجری بود. سیاه‌جامگان یا ابومسلمیان نخست جنبشی را علیه ظلم و زور کارداران خلفای اموی در ایران سازماندهی کردند و سپس هنگامی که ابومسلم شهرت یافت و نهضت سیاه‌جامگان سراسری شد، آنان توانستند که خلاف

پارسیان دژ / حکومت ساسانیان

پس از شکست شاهنشاهی ایران از اعراب، قیام‌های فراوانی علیه چیرگی و ستم‌گری تازیان بپاخواست، که از آن جمله می‌توان سه قیام مهم را نام برد.

۱. جنبش سیاه جامگان :

این جنبش به رهبری ابومسلم خراسانی یکی از اولین مقاومت‌های مسلحانه و سازمان‌یافته در چهارچوب اسلام و در واقع علیه اسلام اموی در همان سده نخست و دوم هجری بود. سیاه‌جامگان یا ابومسلمیان نخست جنبشی را علیه ظلم و زور کارداران خلفای اموی در ایران سازماندهی کردند و سپس هنگامی که ابومسلم شهرت یافت و نهضت سیاه‌جامگان سراسری شد، آنان توانستند که خلافت را از خاندان امویان به عباسیان منتقل کنند. نقطه آغاز این جنبش شهر انبار بوده است. چون عامل این انتقال در اصل ابومسلم بود، بدین دلیل دستگاه خلافت به وحشت افتاد که او روزی حتماً سر خلیفه را نیز زیر آب خواهد کرد. در نتیجه منصور خلیفه عباسی بنای دشمنی با ابو مسلم و بهانه‌جویی از او نهاد. خلیفه عباسی توانست، او را که در خراسان و سراسر ایران محبوبیت یافته بود، با حيله و نیرنگ به بغداد فراخواند و با دسیسه‌ای به قتل رساند.

۲. جنبش سپید جامه گان:

پس از قتل ابومسلم خراسانی در سال ۱۳۷ هجری، برابر با ۷۵۷ میلادی، جنبش‌های متعددی به خون‌خواهی از او سازمان‌دهی شدند. از جمله یکی از سرهنگان سپاه او به نام حکیم هاشم مقنع معروف به نقاب‌دار که بنا به گفته ابو جعفر نرشخی در تاریخ بخارا، مدتی نیز وزیر عبدالجبار ازدی، والی خراسان بوده، پایه جنبش مذهب ای را نهاد که پیروان آن، همانند پیروان مانی، لباس سفید می‌پوشیدند و به سپید جامگان شهرت یافتند. به قولی جامه سپید نشانه مخالفت با عباسیان بود که جامه سیاه بر تن داشتند. حکیم هاشم مقنع برای جذب و گرویدن همه پیروان ابومسلم به جنبشش، بشارت می‌داد که روح ابومسلم در وجود خودش حلول کرده‌است.

۳. جنبش سُرخ جامه گان:

جنبش خرم‌دینان از جنبش‌های مهم اجتماعی مذهبی پس از اسلام در ایران و آغازگر جنبش جاویدان پور شهرک اواخر قرن دوم هجری قمری (۲۰۱-۲۰۱۹۲) بود که بعدها بابک پور مرداس معروف به خرم‌دین رهبری آن را بدست گرفت و بیش از ۲۲ سال ۲۰۱-۲۲۳ هجری قمری برابر با ۸۱۶ - ۸۳۸ میلادی در ناحیه آذربایجان و جبال که بعدها کردستان خوانده شد، و مناطق مرکزی ایران علیه نیروهای عرب و خلفای عباسی (برعلیه ستم عباسیان) جنگید، ولی عاقبت معتصم خلیفه عباسی او را دربند کرد و کشت.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «سیاه، سپید و قیام سرخ جامه گان»، پارسیان دژ، ۱۳۹۵.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وب‌سایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<https://parsiandej.ir/articles/1826/pdf/سیاه-سپید-سرخ-جامه-گان.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵